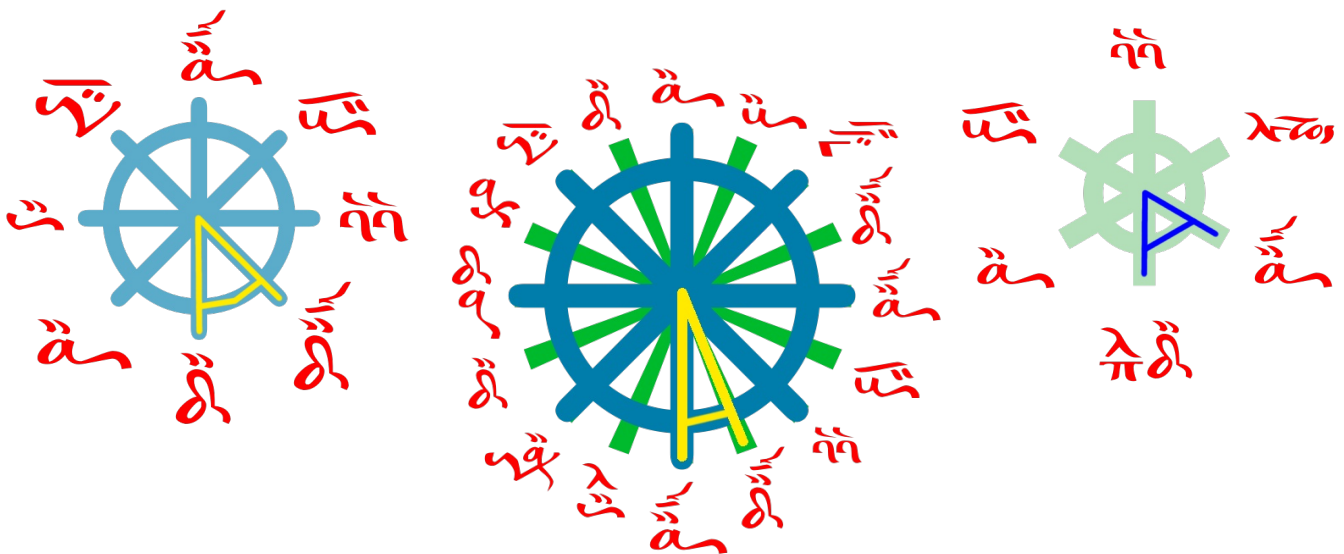

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Δρ. Γεώργιος Α. Πατρώνας
Έπίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Είσαγωγή στην εκκλησιαστική
βυζαντινή μουσική

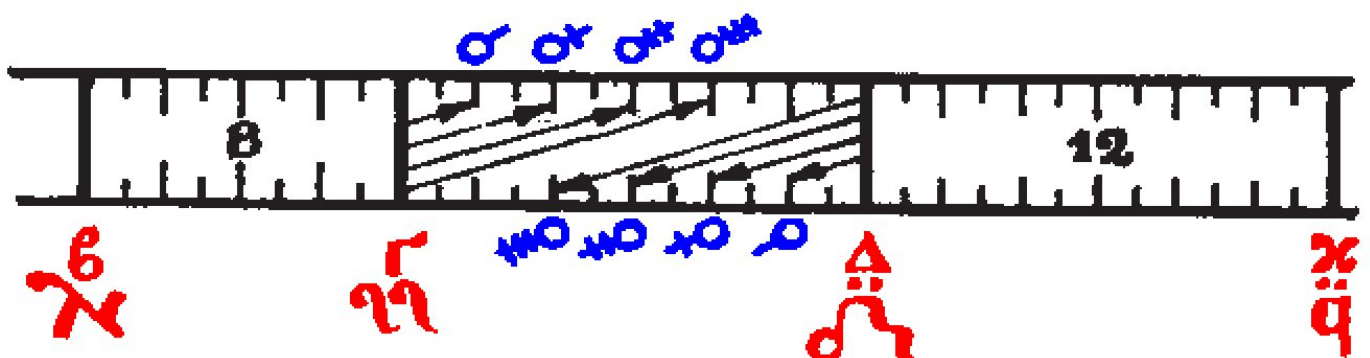
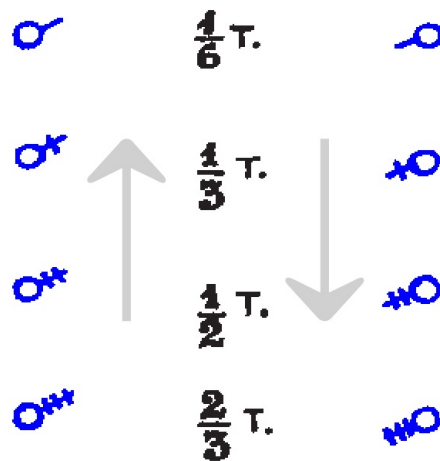
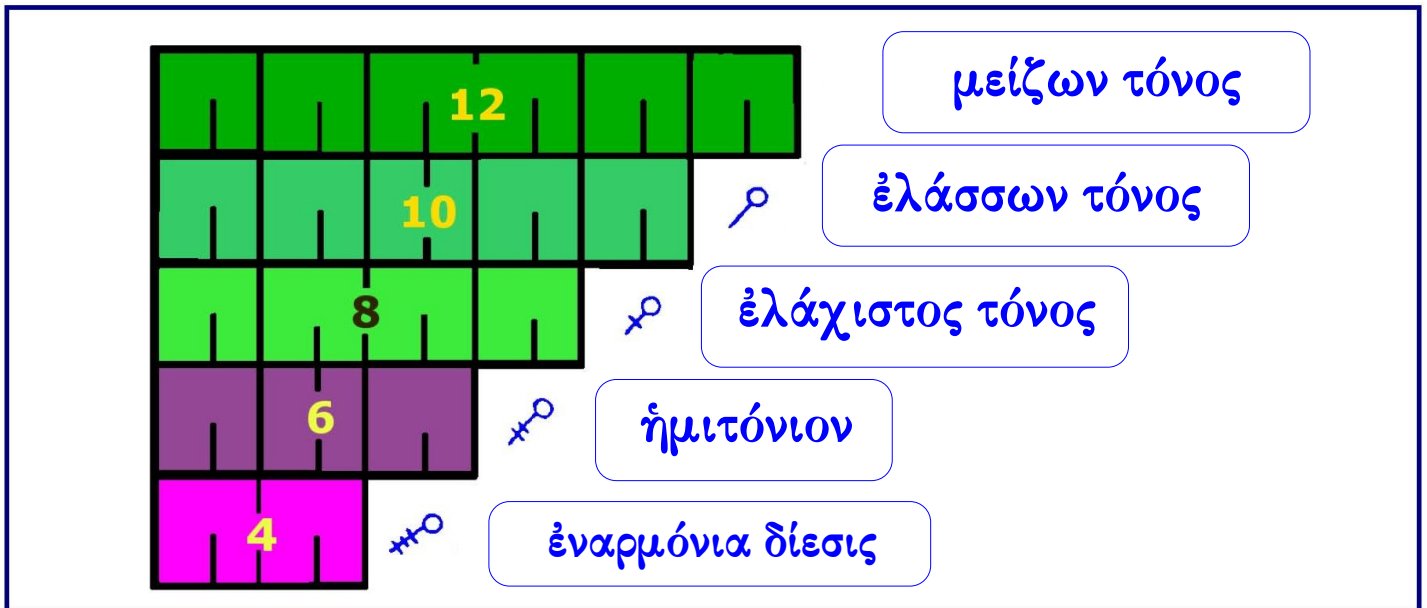
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Θεσσαλονίκη 2022

έκδοση πέμπτη

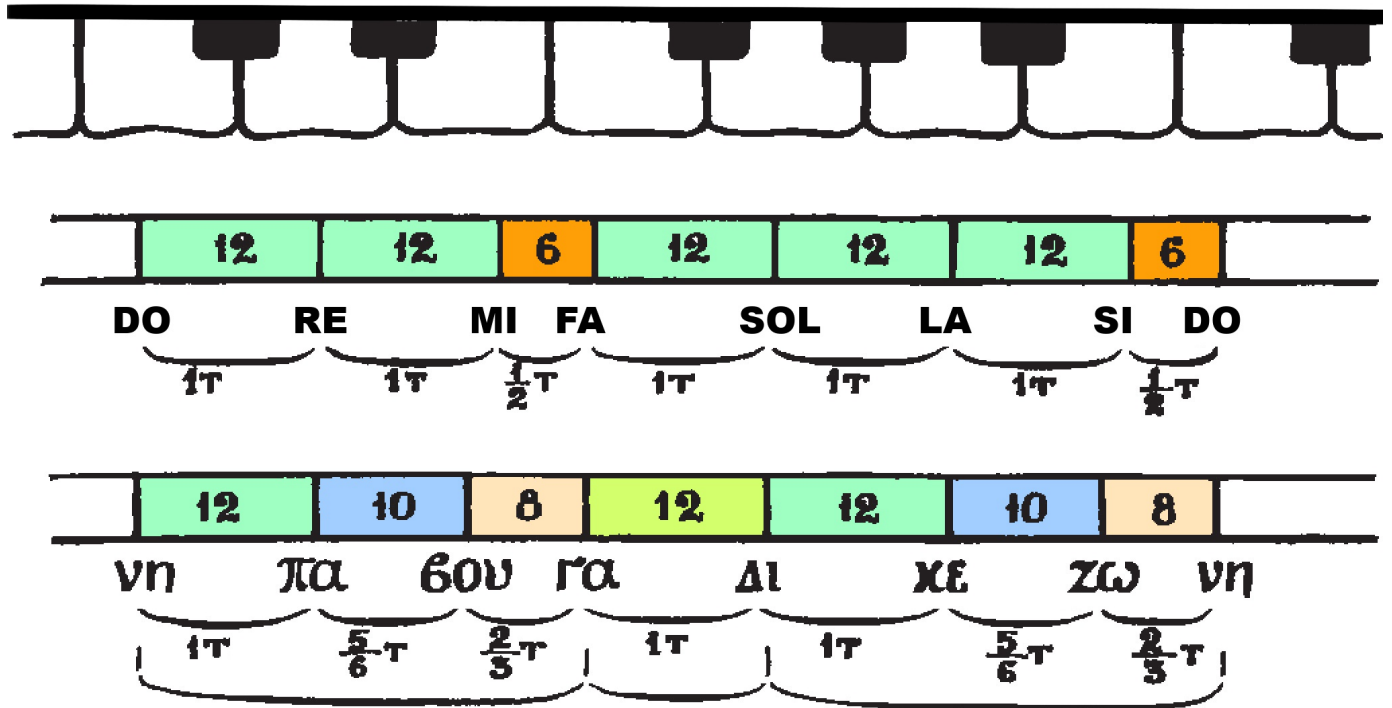
Διαστήματα τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ σημεῖα τονικῆς ἀλλοιώσεως

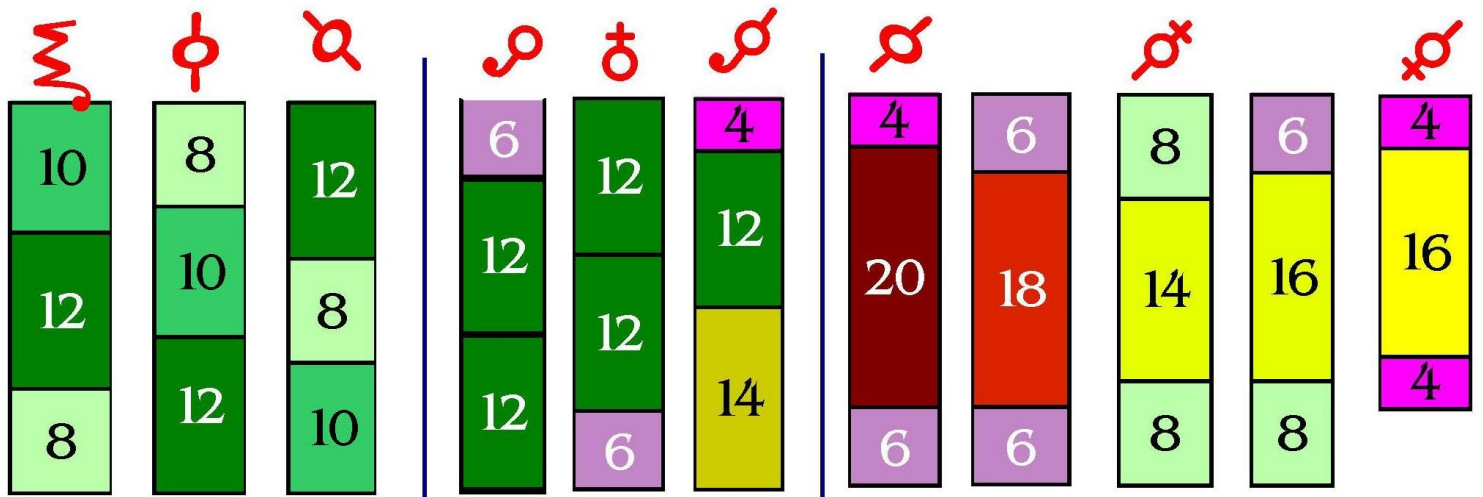
Μαρτυρίες και φθορές τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς

φθόγγος	ζω	νη	Πα	Βου	Γα	Δι	Κε	ΖΩ	ΝΗ
διατονικὲς μαρτυρίες									
διατονικὲς φθορές									
ἐναρμόνιες μαρτυρίες									
ἐναρμόνιες φθορές									
μαρτυρίες μαλακοῦ χρώματος									
φθορές μαλακοῦ χρώματος									
μαρτυρίες σκληροῦ χρώματος									
φθορές σκληροῦ χρώματος									
Ἄρκετικὲς μαρτυρίες τοῦ πρώτου ἤχου									
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΗΧΟΣ									
ΤΡΙΤΟΣ ΗΧΟΣ									
ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΗΧΟΣ									
ΠΛΑΓΙΟΣ τοῦ Α'									
ΠΛΑΓΙΟΣ τοῦ Β'									
Βαρύς (Πλ. τοῦ Γ')									
ΠΛΑΓΙΟΣ τοῦ Δ'									

Συγκριτικός πίνακας κλιμάκων

Συγκριτικός πίνακας τῶν τετραχόρδων

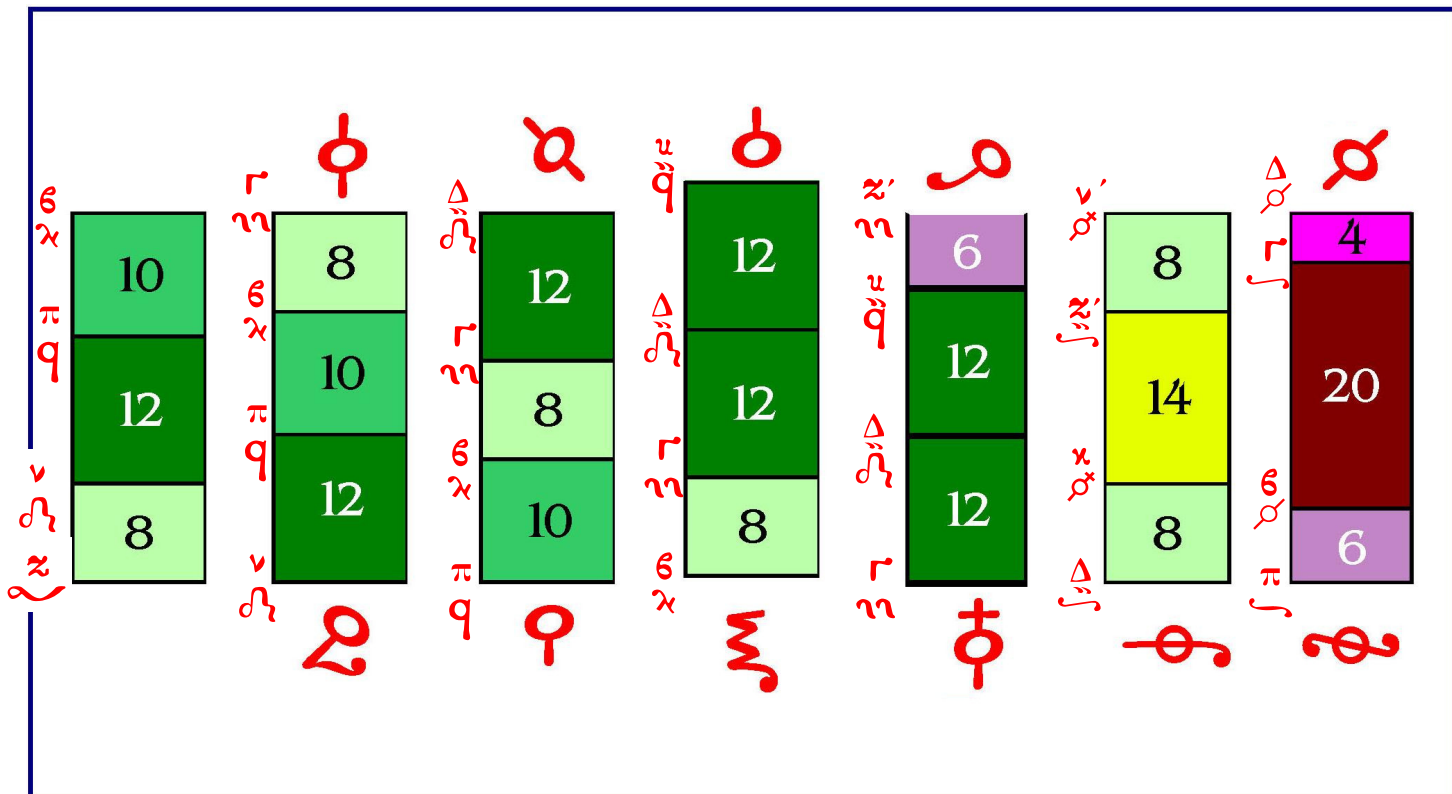

διατονικά
τετράχορδα

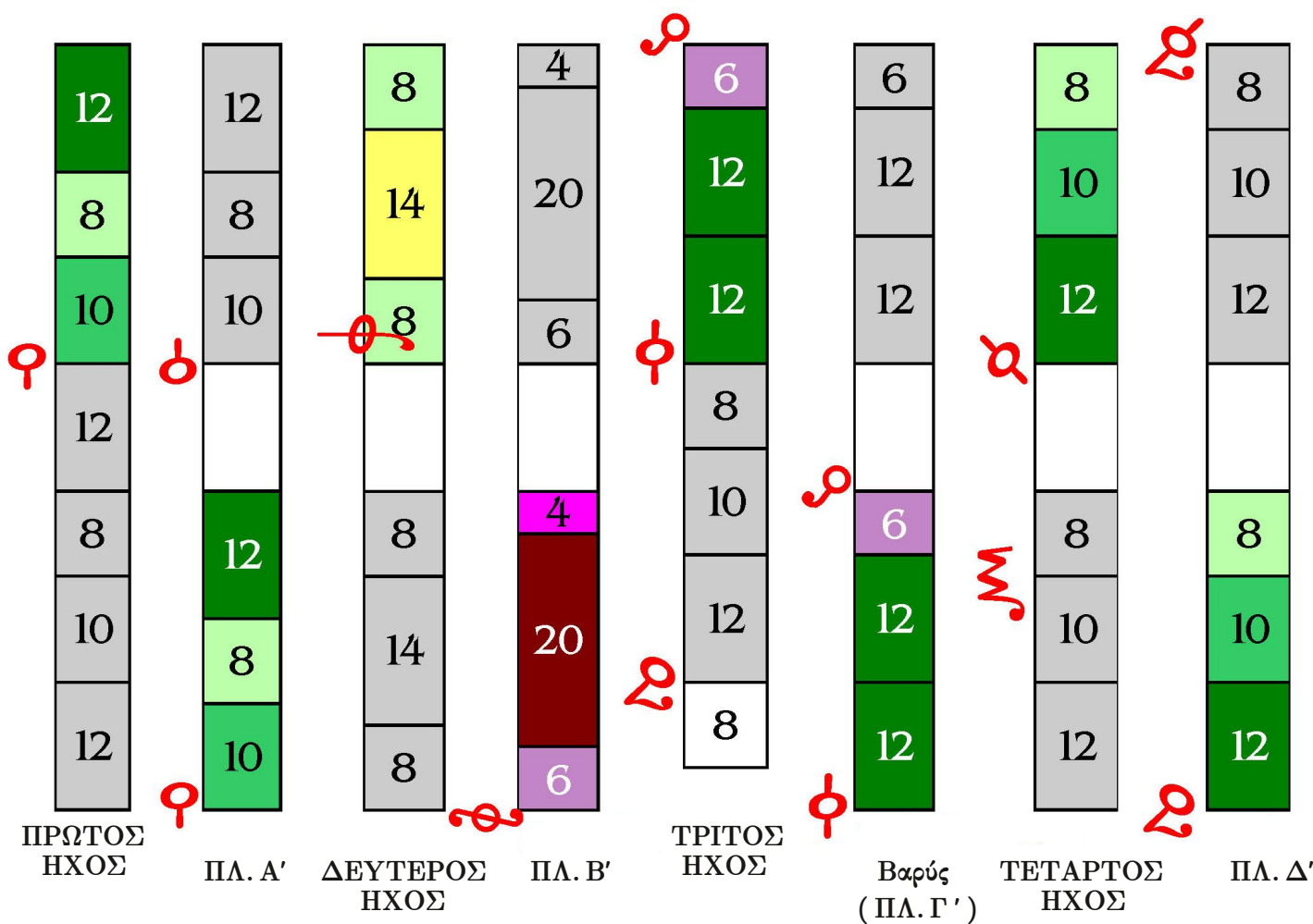
ἑναρμόνια
τετράχορδα

χρωματικά
τετράχορδα

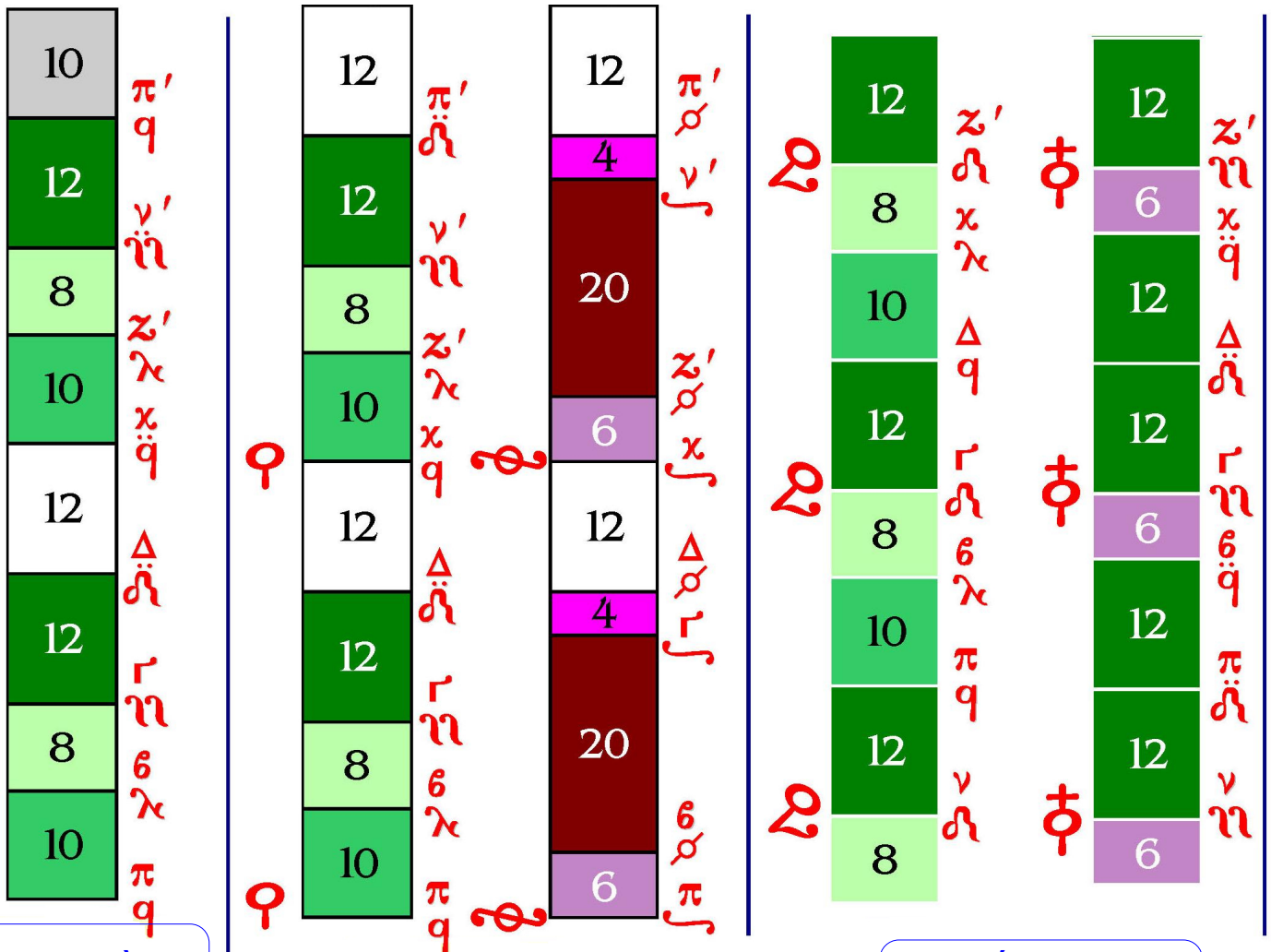
Τετράχορδα τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς

Συστήματα ἤχων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς

Βασικά συστήματα βυζαντινής μουσικής

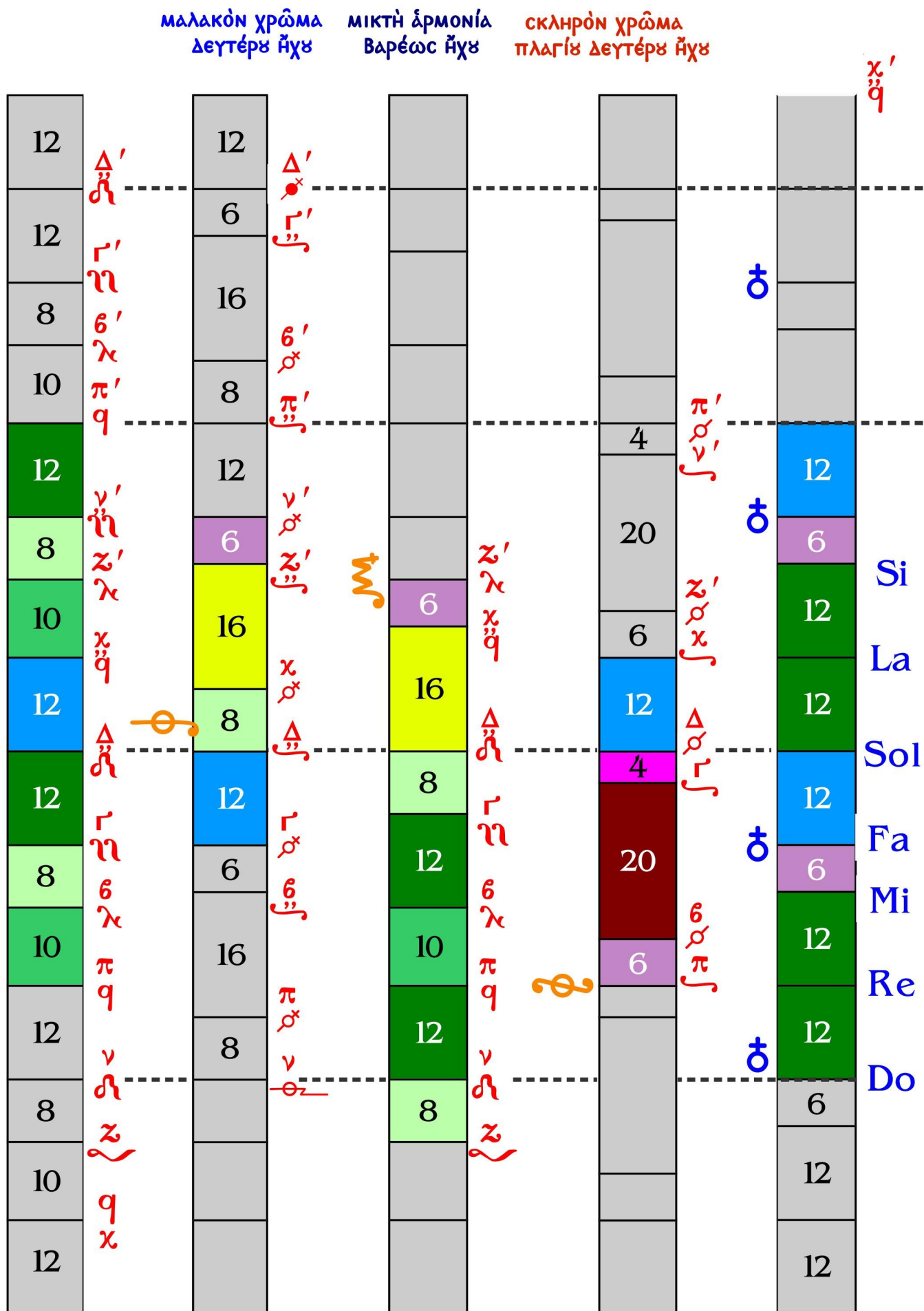

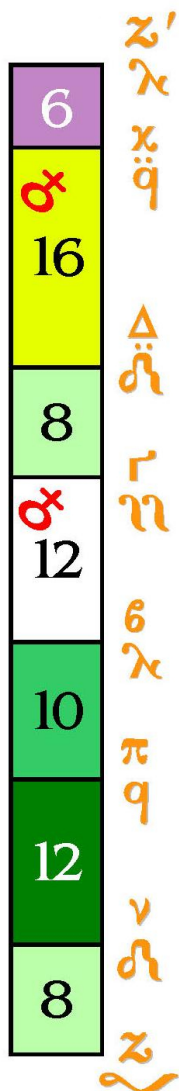
Φυσική
κλίμακα·
οκτάχορδον
σύστημα

Κλίμακες
κατὰ
πεντάχορδον
σύστημα

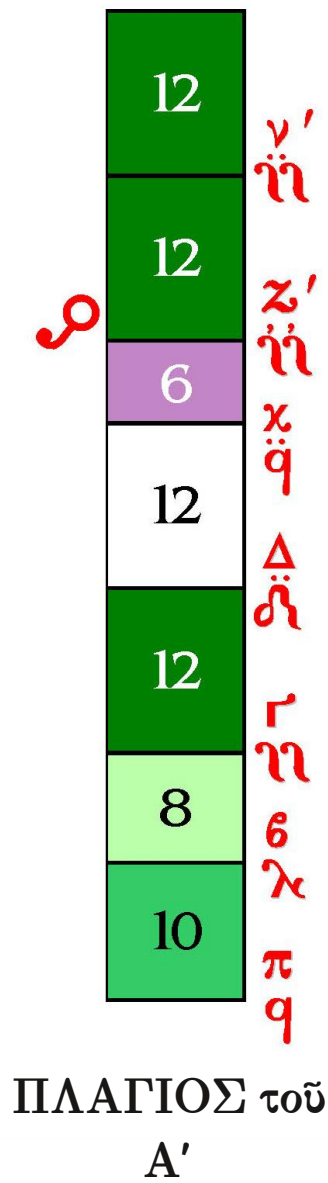
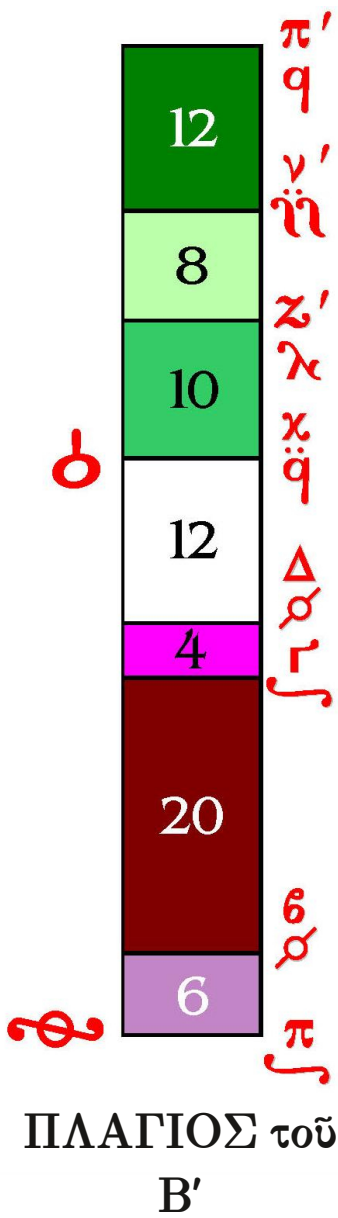
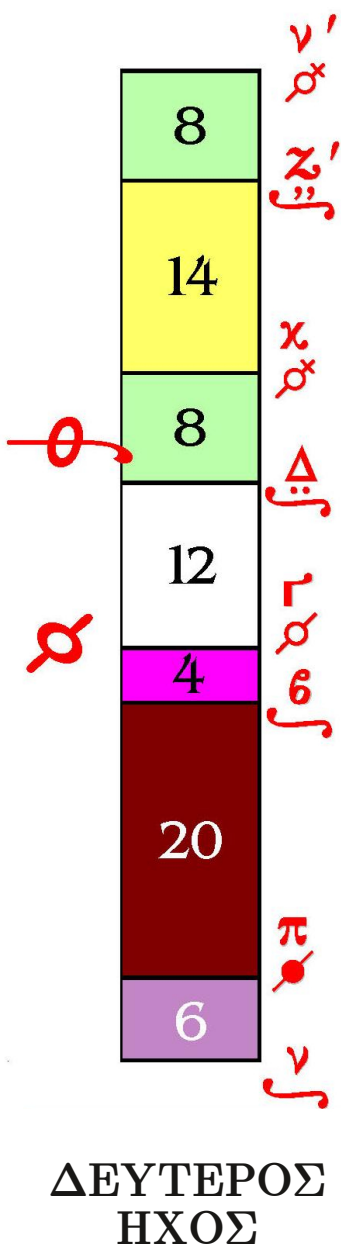
Κλίμακες
κατὰ
τετράχορδον
σύστημα

Συγκριτικὸς πίνακας τῶν βασικῶν μουσικῶν κλιμάκων

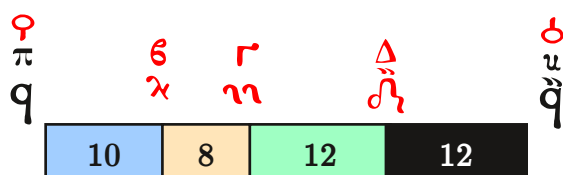

Βαρύς επτάφωνος διατονικός (παπαδικός)

Πρῶτος ἦχος

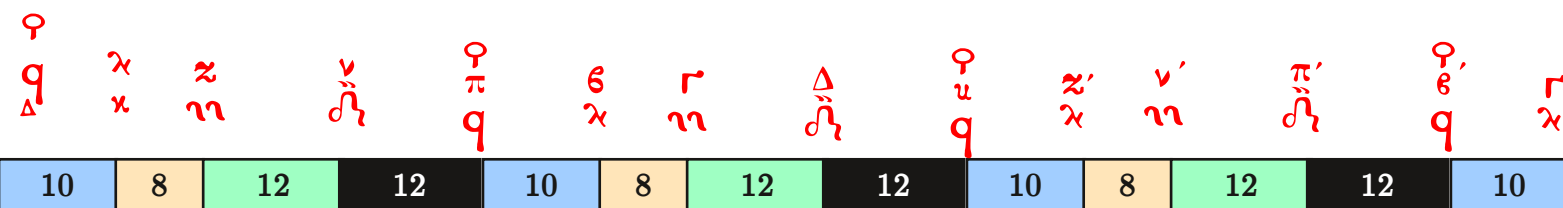

Φθορές τοῦ πρώτου ἦχου

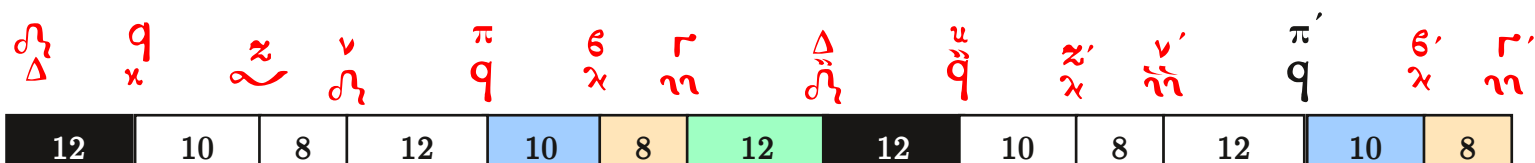
⦿ Ἔσω πρῶτος (ΠΑ)

⦿ Ἐξω πρῶτος (ΚΕ)

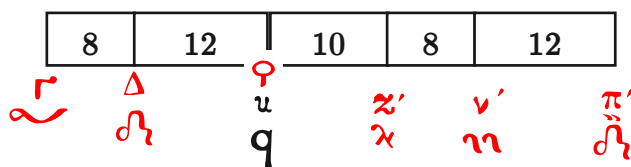
Ὁ πρῶτος ἦχος κατὰ τὸν τροχόν (πεντάχορδον σύστημα)

Ἡ κλίμακα τοῦ πρώτου ἦχου κατὰ τὸ ὀκτάχορδο σύστημα (ὀκτάβα)

«Μεταβολή» τῆς βάσεως στὸ ἄνω τετράχορδον

Διαστήματα δευτέρας

ελάχιστων τόνος	ελάχιστος τόνος	μείζων τόνος
π q	ε χ	γ ν
ε χ	γ ν	Δ δ

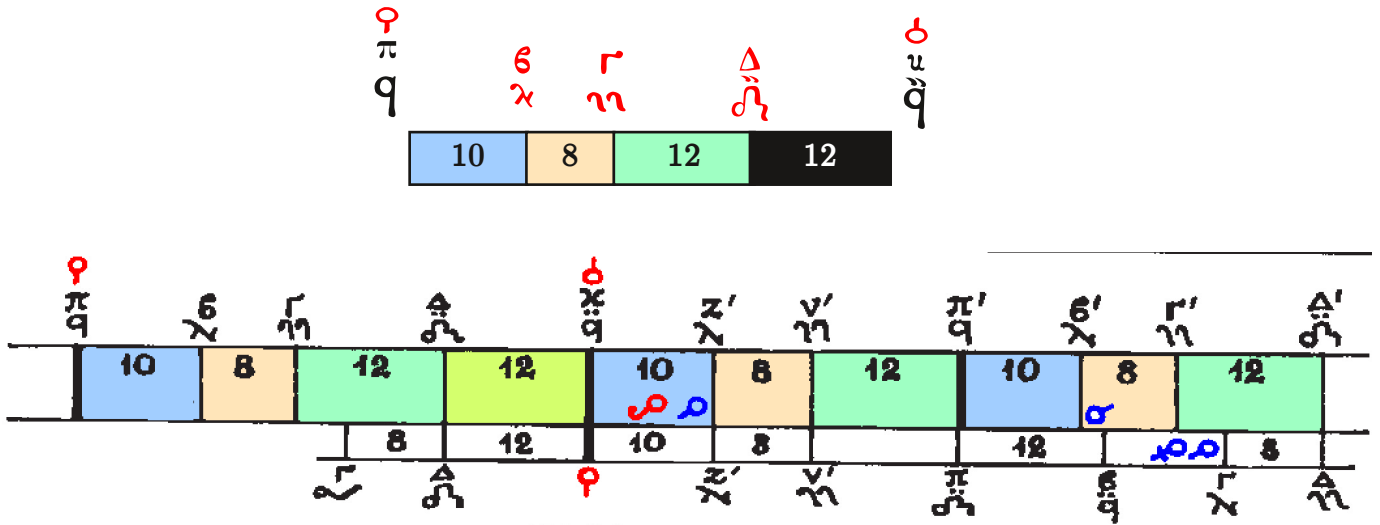

π q	ε χ	ε χ
ε χ	γ ν	ε χ
γ ν	Δ δ	ε χ

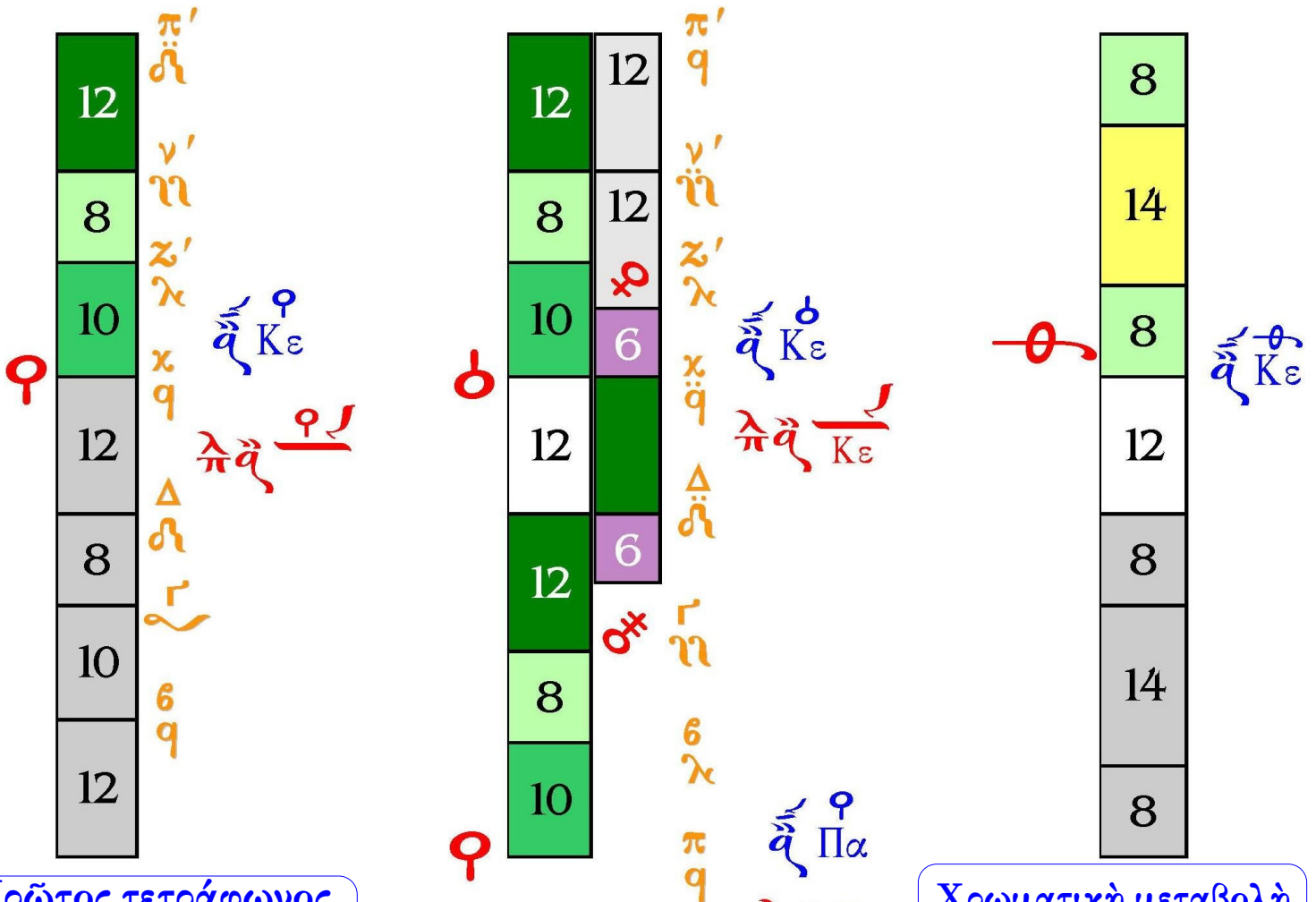
Διαστήματα τρίτης

ελάχιστων τόνος	ελάχιστος τόνος	μείζων τόνος
π q	ε χ	γ ν
ελάχιστος τόνος	μείζων τόνος	μείζων τόνος
ε χ	γ ν	Δ δ
ελάχιστος τόνος	μείζων τόνος	μείζων τόνος
ε χ	γ ν	π q
μείζων τόνος	μείζων τόνος	μείζων τόνος
γ ν	Δ δ	ε χ
μείζων τόνος	ελάχιστων τόνος	ελάχιστων τόνος
γ ν	π q	ε χ

Πλάγιος του̃ πρώτου·

Πρῶτος ἦχος καὶ πλάγιος του̃ πρώτου· συγκριτικὸς πίνακας

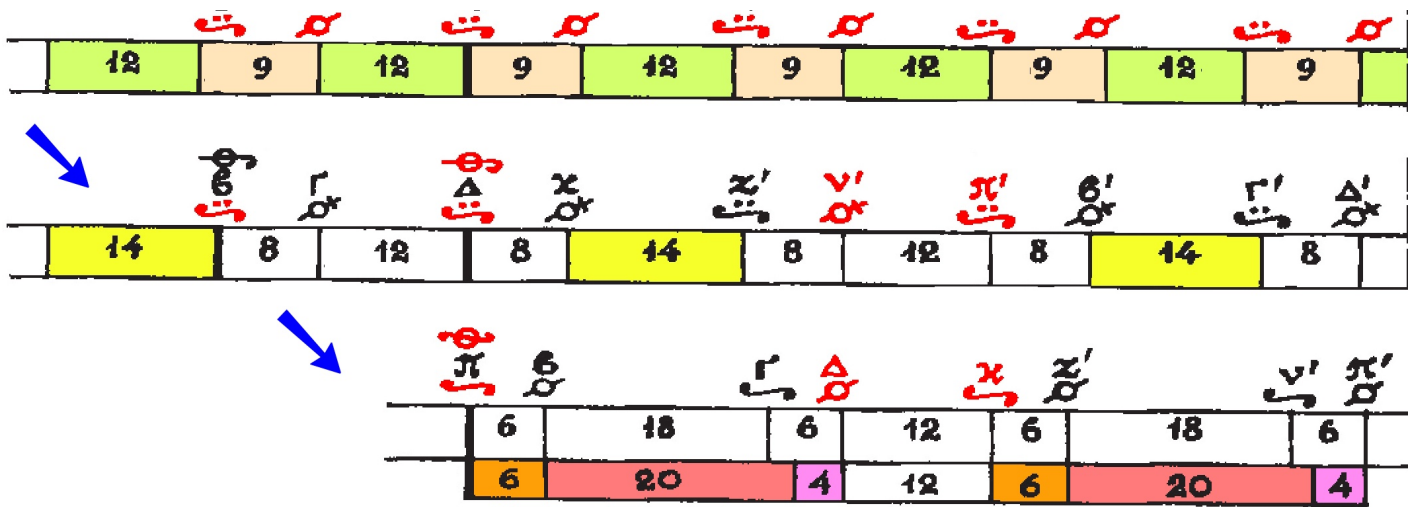

Πρῶτος τετράφωνος καὶ Πλ.Α' εἰρμολογικός

Πρῶτος καὶ Πλ.Α' ἐπτάφωνος

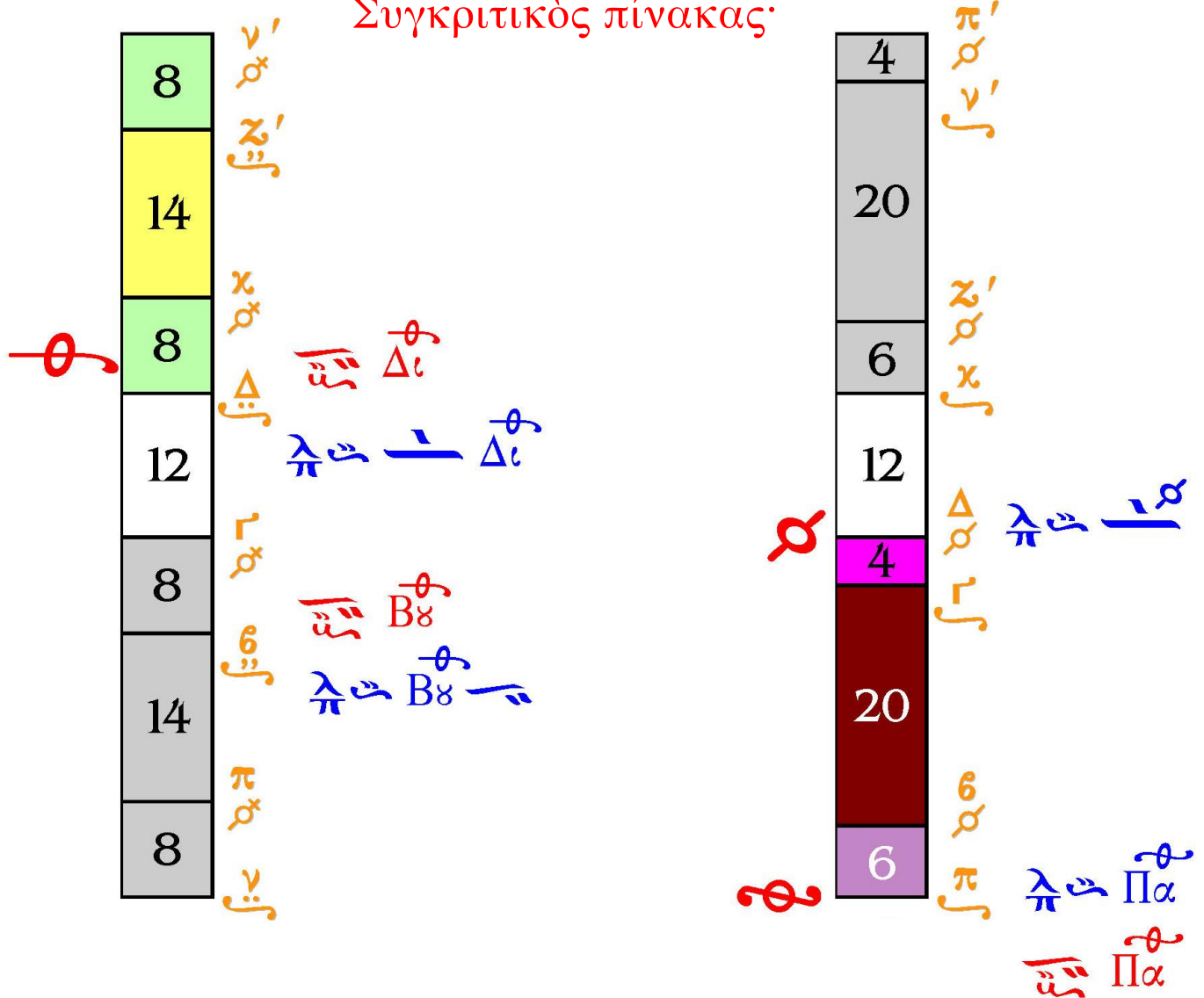
Χρωματικὴ μεταβολὴ στὰ καθίσματα «Τὸν τάφον σου Σωτήρ» καὶ «Χορὸς ἀγγελικός»

Διφωνίες χρωματικῶν ἤχων
καὶ παραγωγή συστημάτων

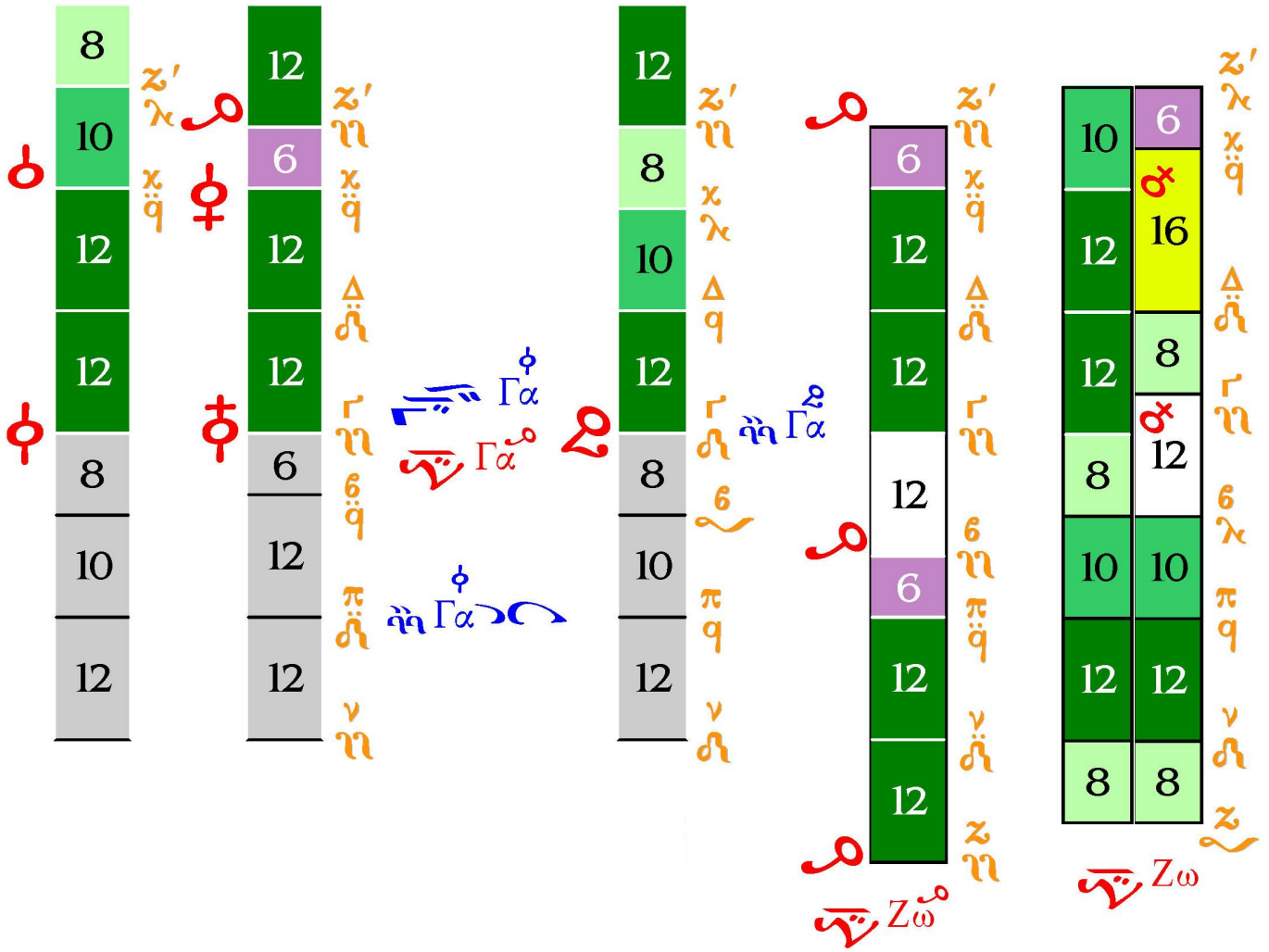

Δεύτερος ἤχος καὶ πλάγιος τοῦ δευτέρου

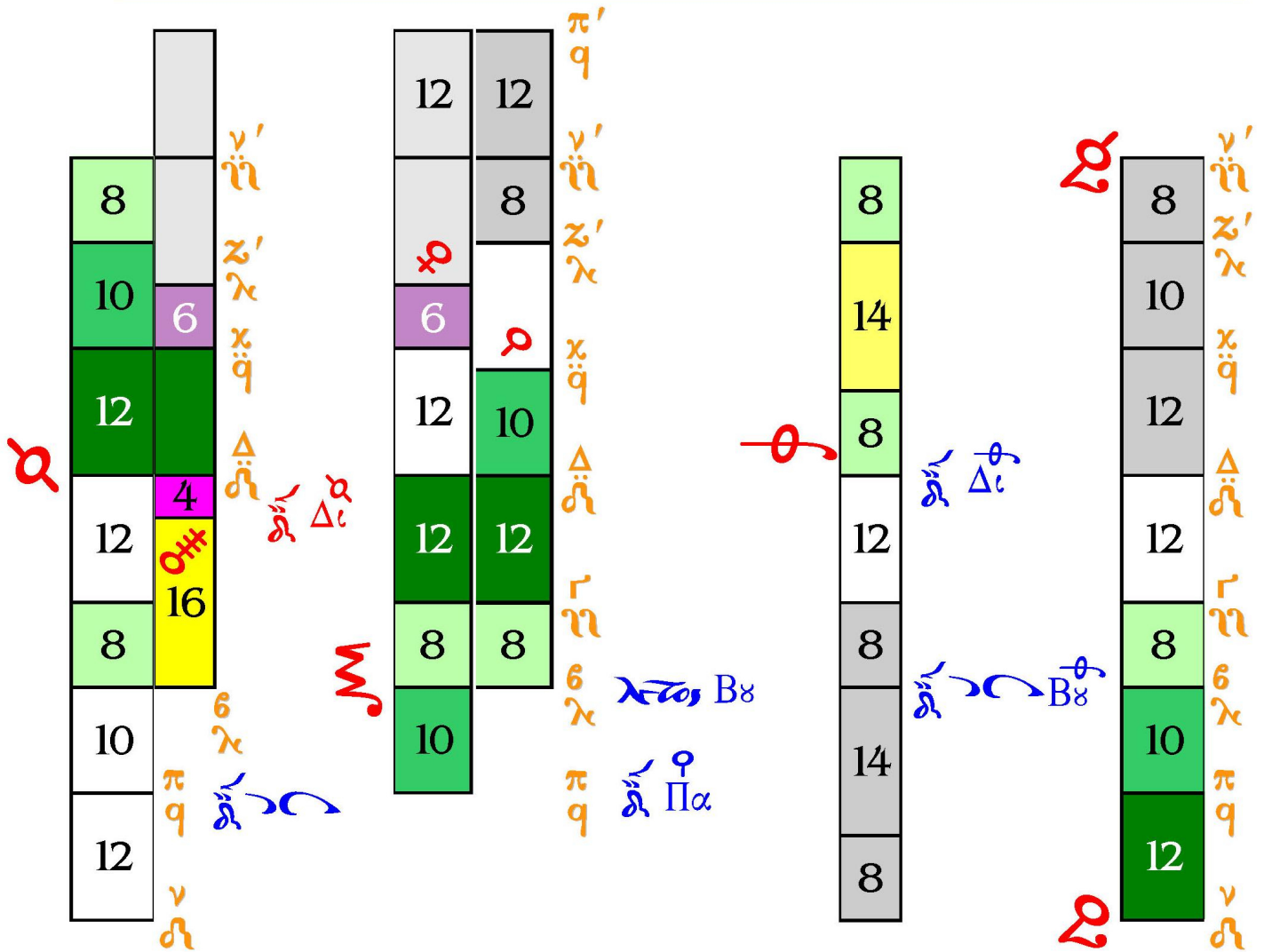
Συγκριτικὸς πίνακας

Τρίτος ήχος και Βαρύς: Συγκριτικός πίνακας

Τέταρτος ήχος και πλάγιος του τέταρτου·
Συγκριτικός πίνακας·

Χρωματισμοί παλαιού Στιχηραρίου κατά την εξήγηση του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος

	12			
Δ'	12	4		
Γ'	12	20		
ϒ	8			
ε'	10	6		
λ	12		4	8
π	12	20	14	10
ρ	8		14	Ϛ
ν'	10	6	8	8
ϒ	12			Ϙ
ζ'	12	20	8	8
λ	12		20	14
κ	10	6	8	10
ρ	12			8
Δ'	12			12
Γ'	8			
ϒ	10			
ε'	12			
λ	8			
π	10			
ρ	12			
ν	8			
Ϛ	10			
Ϙ	12			

	12			
Δ'	12			
Γ'	12			
ϒ	8			
ε'	10			
λ	12	Δ		
π	12	Ϛ		
ρ	12		Δ	
ν'	8		Ϛ	
ϒ	10			
ζ'	12			
λ	12	ν		
κ	10	Ϛ		
ρ	12			
Δ'	12	ν		
Γ'	8	Ϛ		
ϒ	10		Ϛ	
ε'	12	Δ		
λ	8		Ϛ	
π	10			
ρ	12		Ϛ	
ν	8		Δ	
Ϛ	10			
Ϙ	12			
Δ				

